

नवीन निवासी व अनिवासी इमारत बांधकाम
प्रस्ताव सादर करताना अनुसरावयाची
कार्यपध्दती

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीडीजी-२०१४/प्र.क्र. ९६/इमा-३
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
तारीख: ८ जुलै, २०१४.

प्रस्तावना

राज्य शासनाच्या प्रत्येक विभागांच्या क्षेत्रीय स्तरावर त्यांच्या कार्यालयांसाठी मोठ्या प्रमाणावर वास्तू / इमारती आहेत. तथापि, क्षेत्रीय कार्यालयांच्या इमारतींचा पुरेपूर वापर होताना दिसत नाही. इमारतीमधील काही भाग विनावापर रिकामा असतो. तसेच काही भागांचा वापर निकामी फर्निचर, जुनी टंकलेखन यंत्रे, नादुरुस्त संगणक, इलेक्ट्रीक सामान, जसे ट्यूबलाईट, वायर्स, इ. निकामी सामान ठेवण्यासाठी सुध्दा केला जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे. परिणामी, क्षेत्रीय कार्यालयांच्या इमारतीमधील जागा पूर्णपणे यथोचित वापरात आणल्या जात नसल्याचे दिसून येते. तसेच या इमारतींची देखभाल योग्य रितीने केली जात नसल्याने त्या इमारतींची अवस्था वाईट होते.

सद्यःस्थितीत अस्तित्वात असलेल्या इमारतीमधील जागेचा पूर्णपणे योग्य वापर होत नसतांना, तसेच त्या इमारतींची देखभाल केली जात नसतांनाही विभागांकडून नवीन वास्तू / इमारतींसाठी प्रशासकीय मान्यता देण्याचा आग्रह धरण्यात येतो. सदरहू बाब योग्य नाही. या सर्व वस्तुःस्थितीचा विचार करुन शासनाने खालील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे

शासन निर्णय

नवीन वास्तू / इमारतींच्या प्रशासकीय मान्यतेसंदर्भातील प्रस्ताव सादर करतांना येथून पुढे संबंधित विभागाच्या सचिवांनी खालील बाबींचा समावेश असलेले प्रमाणपत्र प्राप्त करुन घेणे अनिवार्य राहिल.

- राज्यातील सध्याच्या अस्तित्वातील सर्व इमारतींचा योग्य वापर पूर्णपणे करण्यात येत आहे. ज्या शहरांमध्ये नवीन इमारत अथवा अस्तित्वातील इमारतीच्या विस्तारीकरणाच्या बांधकामाचा प्रस्ताव तयार करण्यात आलेला आहे, त्या शहरामध्ये अस्तित्वातील शासकीय इमारती पूर्णपणे वापरात असून वापरण्यायोग्य क्षेत्रफळ कुठेही उपलब्ध नाही." अशा आशयाचे प्रमाणपत्र संबंधित विभागाच्या प्रादेशिक प्रमुखाकडून प्राप्त करुन घ्यावे.
- सध्याच्या सर्व इमारतींमध्ये तसेच इमारतींच्या प्रांगणात निकामी वाहने, फर्निचर, निकामी संगणक, जुनी टंकलेखन यंत्रे इत्यादि सामान निर्लेखित करण्यात आले असून, त्याची योग्य ती विल्हेवाट लावण्यात आलेली आहे व त्यांना इमारती आवारातून बाहेर काढण्यात आलेले आहे.
- सध्याच्या सर्व इमारतीमधील सर्व कार्यालयातील अभिलेखांचे निंदणीकरण पूर्ण करण्यात आले असून, सर्व अभिलेखांचे " अ ", " ब ", " क " व " ड " याप्रमाणे वर्गीकरण करण्यात आले आहे.

- iv. सध्याच्या सर्व इमारतींमध्ये आवश्यकतेप्रमाणे पुरुष व महिलांसाठी स्वतंत्र प्रसाधनगृहे आहेत.
- v. अपंग व्यक्तींना शासकिय कार्यालयांमध्ये अडथळा विरहीत मुक्त संचार करण्याच्या दृष्टीने इमारतींमध्ये रॅम्स / रेलिंग, प्रसाधनगृहे इत्यादींची तरतूद अंदाजपत्रकात करण्यात आली आहे.
- vi. इमारतींच्या अंदाजपत्रकात आगप्रतिबंधक उपाययोजनेची तरतूद करण्यात आली आहे.
- vii. सार्वजनिक बांधकाम विभागाने तयार केलेल्या " बांधकाम मागोवा प्रणाली " (Construction Tracker) मध्ये संबंधित विभागाची सर्व कामांची माहिती भरलेली आहे.

२. नवीन वास्तू / इमारत यांच्या प्रस्तावांसोबत वरील प्रमाणपत्र सादर केले नसल्यास, नवीन प्रस्तावांचा विचार केला जाणार नाही.

३. ज्या कामांना संबंधित विभागाचे सचिव प्रशासकीय मान्यता देतात, त्या विभागाच्या अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव यांनी वरील प्रमाणपत्रे प्राप्त करून घेवूनच व खातरजमा करून त्यानंतरच प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश निर्गमित करावेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०७०८१४३४०४४८१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

ज. स. सहारिया

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.उप मुख्यमंत्री, यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, सार्वजनिक बांधकाम, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व विभागीय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
८. सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
९. सह सचिव व आंतर वित्तिय सल्लागार, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. उप सचिव (इमारती), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. अवर सचिव (इमारती), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. सर्व मुख्य अभियंता / अधिक्षक अभियंता / कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग.
१३. निवड नस्ती.